

๑. นโยบายของรัฐบาล

นโยบายของรัฐบาล นางสาวแพทองธาร ชินวัตร นายกรัฐมนตรี ที่แถลงต่อรัฐสภา เมื่อวันที่พฤหัสบดีที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๖๗ รัฐบาลได้กำหนดกรอบนโยบายในการบริหารและพัฒนาประเทศ จำนวน ๓ กรอบ ดังนี้

๑. กรอบความท้าทาย ที่รัฐบาลพร้อมจะประสานพลังกับทุกภาคส่วน (Collaboration) เปลี่ยนความท้าทายให้กลายเป็น “ความหวัง โอกาส และความเสมอภาค ทางเศรษฐกิจและสังคม” ของคนทุกกลุ่มอย่างเท่าเทียม (Inclusiveness) จำนวน ๙ ประการ โดยมีประเด็นความท้าทายที่เกี่ยวข้องกับกรมบังคับคดี จำนวน ๓ ประการ ได้แก่

ประการที่ ๑ ประชาชนที่มีรายได้น้อยไม่เพียงพอกับรายจ่าย และปัญหาหนี้สินครัวเรือน

ประการที่ ๔ ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) กำลังประสบปัญหาสภาพคล่อง และสัดส่วนหนี้เสีย (NPLs) ต่อสินเชื่อรวมของ SMEs ที่เพิ่มสูงขึ้น

ประการที่ ๘ ระบบราชการแบบรวมศูนย์และตอบสนองความต้องการของประชาชนได้ไม่เต็มที่

๒. กรอบนโยบายระยะสั้น จำนวน ๑๐ นโยบาย โดยมีนโยบายที่เกี่ยวข้องกับกรมบังคับคดี จำนวน ๒ นโยบาย ได้แก่

นโยบายที่ ๑ ปรับโครงสร้างหนี้ทั้งระบบ

นโยบายที่ ๒ ดูแลและส่งเสริม SME

๓. กรอบนโยบายระยะกลางและระยะยาวรัฐบาล ด้านพลิกฟื้นความเชื่อมั่นของทั้งคนไทยและต่างชาติ ด้วยการพัฒนาการเมือง ในระบอบประชาธิปไตยให้เข้มแข็ง มีเสถียรภาพ มีนิติธรรมและความโปร่งใส จำนวน ๔ ประเด็น โดยกรมบังคับคดีเกี่ยวข้องทั้ง จำนวน ๔ ประเด็น ดังนี้

ประเด็นที่ ๑ รัฐบาลจะเร่งจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับประชาชนให้เป็นประชาธิปไตยมากขึ้น โดยเร็วที่สุด

ประเด็นที่ ๒ รัฐบาลจะยึดมั่นในหลักนิติธรรม (Rule of Law) และความโปร่งใส (Transparency)

ประเด็นที่ ๓ รัฐบาลจะปฏิรูประบบราชการและกองทัพเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ

ประเด็นที่ ๔ รัฐบาลจะยกระดับการบริการภาครัฐให้ตอบสนองความต้องการของประชาชนมากยิ่งขึ้น

๒. นโยบายรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

เมื่อวันที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๖๖ พันตำรวจเอก ทวี สอดส่อง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม ได้มอบนโยบายในการบริหารและขับเคลื่อนกระทรวงยุติธรรมเข้าสู่ยุค “ความยุติธรรมสำหรับคนทุกคนหรือความยุติธรรมนำประเทศ” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้บริหารกระทรวงยุติธรรม หัวหน้าส่วนราชการในสังกัดกระทรวงยุติธรรม หัวหน้าหน่วยงานในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม หัวหน้าหน่วยงานในส่วนภูมิภาค และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อรับทราบนโยบายและนำนโยบายไปขับเคลื่อนและผลักดันให้เกิดผลอย่างรูปธรรม สอดคล้องตามนโยบายรัฐบาลในการอำนวยความสะดวกยุติธรรมให้เกิดขึ้นอย่างแท้จริง สามารถสรุปเป็นรูปธรรมออกมาเป็นนโยบายหลัก ๕ ประการ ดังนี้

๑. นำความยุติธรรมเข้าหาประชาชนอย่างทั่วถึงและถ้วนหน้า
๒. ต้องแก้ไขและปรับปรุงให้เกิดความเป็นธรรมทางกฎหมาย
๓. ต้องฝึกฝนอบรมบุคลากรให้มีความพร้อมในการปฏิบัติภารกิจกับอาชญากรรมที่เกิดขึ้น
๔. มุ่งธำรงไว้ซึ่งความสูงสุดของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย หรือความศักดิ์สิทธิ์ของรัฐธรรมนูญ
๕. ยึดคติพจน์ “กันไว้ดีกว่าแก้”

ดังนั้น เพื่อให้นโยบายของกระทรวงยุติธรรม ทั้ง ๕ ประการ สามารถดำเนินไปสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิภาพ กระทรวงยุติธรรมจึงได้จัดกลุ่มภารกิจสำคัญรองรับไว้ทั้งสิ้น ๔ กลุ่มดังนี้

- กลุ่มที่ ๑ การบริหารความยุติธรรม เป้าหมายหลัก เพื่อทำให้ความยุติธรรม ถึงมือประชาชน
- กลุ่มที่ ๒ การอำนวยความสะดวกยุติธรรม เป้าหมายหลัก เพื่อทำให้กฎหมายเป็นกฎหมายที่เป็นธรรมต่อปวงชน การบังคับใช้กฎหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- กลุ่มที่ ๓ การพัฒนาฤตินิสัย เป้าหมายหลัก เพื่อมุ่งเน้นการเพิ่มประสิทธิภาพในการแก้ไขและฟื้นฟูผู้กระทำผิด รวมถึงการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ การปฏิบัติต่อผู้ต้องขังระหว่างการศึกษาภาคี
- กลุ่มที่ ๔ การจัดการปัญหาอาชญากรรม เป้าหมายหลัก มุ่งเน้นในการใช้ประมวลกฎหมายอาชญากรรม ขับเคลื่อนการจัดการปัญหาอาชญากรรม

กรมบังคับคดี จัดอยู่ในกลุ่มภารกิจที่ ๑ การบริหารความยุติธรรม ซึ่งเป็นหน่วยงานที่มีภารกิจขับเคลื่อนกลไกทางกฎหมายแพ่ง โดยให้เน้นการแก้หนี้สินครัวเรือนใช้ระบบการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทที่มีการแก้ไขปัญหานี้ กยศ. ลดภาระของประชาชน ปรับปรุงกฎหมายในการยกเลิกหรือลดค่าธรรมเนียมในการบังคับคดี ยกระดับกฎหมายฟื้นฟูกิจการทรัพย์สินของลูกหนี้ โดยเปิดโอกาสให้ลูกหนี้ที่เป็นบุคคลธรรมดาสามารถขอฟื้นฟูกิจการได้ รวมทั้งเน้นช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาค่าเช่าในกระบวนการบังคับคดี ของการบังคับคดี และลดขั้นตอนการให้บริการ เพิ่มประสิทธิภาพของระบบ E-offering Auction เพื่อให้เกิดความสะดวก รวดเร็วและลดค่าใช้จ่าย รวมถึงการแก้ไขปัญหาค่าเช่าในกระบวนการบังคับคดี

นโยบายกรมบังคับคดี

ปัจจุบันประเทศไทยกำลังเผชิญความท้าทายอยู่หลายประการ โดยเฉพาะด้านเศรษฐกิจที่เติบโต น้อยกว่าศักยภาพจริง ปัญหาหนี้สินเรื้อรัง ปัญหาความเหลื่อมล้ำ ปัญหาสังคม ปัญหาสิ่งแวดล้อม และสถานการณ์ สงครามต่างประเทศ ให้เกิดภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจ สังคม อย่างต่อเนื่อง ทำให้มีปริมาณคดีที่เข้าสู่ กระบวนการบังคับคดีเพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงเข้าสู่ยุคการปฏิวัติอุตสาหกรรม เทคโนโลยี สังคมผู้สูงอายุ ความผันผวน ความไม่แน่นอน ของโลกที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วและก้าวกระโดดส่งผล กระทบให้ทุกภาคส่วนต้องมีการปรับองค์กร กระบวนการทำงาน บุคลากรให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมใหม่

ทั้งหมดนี้คือ “ความท้าทาย” ที่กรมบังคับคดีพร้อมบริหารงานและขับเคลื่อนภารกิจของ กรมบังคับคดีให้ก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงและความท้าทาย ในรูปแบบ “บังคับคดีเชิงรุก สร้างสุขแก่ประชา นำพาความยุติธรรม” โดยดำเนินงานตามภารกิจหลักด้านการบังคับคดีแพ่ง คดีล้มละลาย การฟื้นฟูกิจการ ของลูกหนี้ การชำระบัญชี การวางทรัพย์ การประเมินราคาทรัพย์และการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทชั้นบังคับคดี การขับเคลื่อนภารกิจของกรมบังคับคดีเป็นกลไกที่สำคัญกลไกหนึ่งในกระบวนการยุติธรรมปลายน้ำ มุ่งอำนวย ความยุติธรรม ลดความเหลื่อมล้ำ ช่วยเหลือ เป็นที่พึ่งของประชาชนทุกกลุ่มเพศ เข้าถึงกระบวนการยุติธรรม และได้รับการให้บริการได้ด้วยมาตรฐานเดียวกัน สร้างความเชื่อมั่น และเสริมสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นให้กับ ประชาชนและสังคม ด้วยการยกระดับการทำงานในเชิงรุก เร่งบริหารจัดการคดี ยกระดับคุณภาพการ ให้บริการ พัฒนางค์กรสู่ดิจิทัล ส่งเสริมพัฒนาศักยภาพของบุคลากร โดยมีนโยบายหลัก 5 ประการ ดังนี้

ประการที่ 1 ช่วยเหลือประชาชนให้เข้าถึงความยุติธรรม โดยการนำกระบวนการยุติธรรม ทางเลือกด้านการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทชั้นบังคับคดีมาอำนวยความสะดวกและแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนให้กับ ประชาชนอย่างทั่วถึง เท่าเทียม เป็นธรรม ไม่เลือกปฏิบัติเพื่อให้เกิดความยุติธรรมในทุกกลุ่ม ต่อยอด การแก้ปัญหาหนี้สินครัวเรือน และส่งเสริมผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)

ประการที่ 2 ส่งเสริมให้ความยุติธรรมถึงมือประชาชน เน้นการยกระดับการให้บริการ ภาครัฐที่สามารถอำนวยความสะดวกให้กับประชาชนได้อย่างรวดเร็ว โปร่งใส เพื่อสร้างความเชื่อมั่น ไว้วางใจ ให้กับประชาชนและสังคม โดยการนำเทคโนโลยีดิจิทัลและนวัตกรรมมาประยุกต์ใช้ในการให้บริการ บูรณาการ ฐานข้อมูลร่วมกับหน่วยงานภาครัฐ และภาคเอกชน เพื่อให้ประชาชนได้รับการบริการที่สะดวก รวดเร็ว ไม่เสีย ค่าใช้จ่ายสูงเกินสมควร รวมถึงพัฒนาหรือเพิ่มช่องทางการเข้าถึง และช่วยเหลือให้คำปรึกษาทางกฎหมาย

ประการที่ 3 ปรับปรุงกระบวนการบังคับคดีให้มีประสิทธิภาพ โดยมีการกำหนดระยะเวลา ดำเนินงานในทุกขั้นตอนของกระบวนการยุติธรรมที่ชัดเจน เพื่อให้ประชาชนได้รับความยุติธรรมโดยไม่ล่าช้า เสริมสร้างและพัฒนาวัฒนธรรมองค์กร ให้มุ่งอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนโดยสะดวกและรวดเร็ว

ประการที่ 4 ยกเลิกและปรับปรุงกฎหมายที่ไม่จำเป็น โดยมีกลไกดำเนินการปรับปรุง กฎหมาย กฎ ระเบียบ หรือข้อบังคับต่างๆ พิจารณาให้มีกฎหมายเพียงพอเท่าที่จำเป็น และยกเลิกหรือปรับปรุง กฎหมายที่หมดความจำเป็นหรือไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ หรือที่เป็นอุปสรรคต่อการดำรงชีวิตหรือ การประกอบอาชีพ ให้เกิดความคล่องตัวและไม่สร้างภาระแก่ประชาชน เกินความจำเป็น และให้ประชาชนเข้าถึง กฎหมายต่าง ๆ ได้โดยสะดวกและสามารถเข้าใจกฎหมายได้ง่ายเพื่อปฏิบัติตามกฎหมายได้อย่างถูกต้อง

ประการที่ 5 เสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพบุคคลเป็นสหวิชาชีพ โดยการเสริมสร้างและพัฒนาบุคลากรครอบคลุมทุกระดับ ทั้งด้านภารกิจหลักและภารกิจสนับสนุนให้มีความรู้ความสามารถสูง มีทักษะการคิดวิเคราะห์ และการปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง มีการพัฒนาขีดความสามารถให้มีสมรรถนะใหม่ ๆ ทักษะการใช้ภาษา ทักษะด้านดิจิทัล และมีทัศนคติ กรอบความคิดในการทำงานเพื่อให้บริการประชาชน เพื่อประโยชน์ของการพัฒนาประเทศ สามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงบริบทการพัฒนา

การบริหารงานและขับเคลื่อนภารกิจของกรมบังคับคดีให้ก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงและความท้าทาย ในรูปแบบ “บังคับคดีเชิงรุก สร้างสุขแก่ประชาชน นำพาความยุติธรรม” ผ่านกลยุทธ์ 7Gs “Driving towards Justice with LED 7Gs” ดังนี้

1. Good Management ยกระดับการบริหารการบังคับคดี เพื่ออำนวยความสะดวกในการบังคับตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลให้เกิดประสิทธิภาพ ประชาชนเข้าถึงความเป็นธรรมได้อย่างทั่วถึง ปราศจากการเลือกปฏิบัติ โดยการวางแผน ปรับเปลี่ยนกลยุทธ์ เร่งบริหารจัดการคดีและการบริการด้วยการลดระยะเวลาขั้นตอนที่ซ้ำซ้อนหรือล่าช้า ทบทวน ปรับปรุง แก้ไข ยกเลิกกฎหมาย กฎ ระเบียบที่เกี่ยวข้องที่เป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติงานให้ทันสมัยและมีเท่าที่จำเป็นสอดคล้องกับบริบทของสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปตลอดจนนำเทคโนโลยีดิจิทัลและนวัตกรรมมาประยุกต์ใช้ในการให้บริการ บูรณาการฐานข้อมูลร่วมกับหน่วยงานภาครัฐ และภาคเอกชน เพื่อให้ประชาชนได้รับการบริการที่สะดวก รวดเร็ว ไม่เสียค่าใช้จ่ายสูงเกินควร

2. Good Equality สร้างความเท่าเทียมทางกฎหมาย เพื่อปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบ หรือข้อบังคับต่างๆ ให้มีเพียงเท่าที่จำเป็นและสอดคล้องกับสภาพการณ์ บังคับใช้กฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพ ตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย เป็นธรรม ไม่เลือกปฏิบัติ เพื่อให้เกิดความยุติธรรมในทุกกลุ่ม ส่งเสริมกระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในทุกขั้นตอนของการบังคับคดี เพื่อช่วยเหลือประชาชนให้เข้าถึงความยุติธรรมได้โดยง่าย แก้ไขข้อขัดแย้งและบรรเทาความเดือดร้อนอย่างทั่วถึง เท่าเทียม ป้องกันผลกระทบที่ส่งผลกระทบต่อความเป็นอยู่ มุ่งสู่คุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชนในสังคมอย่างยั่งยืน

3. Good Communication เน้นการสื่อสารเชิงรุก สร้างความรู้ เพื่อสื่อสารให้ประชาชนเข้าใจบทบาทภารกิจของกรมบังคับคดี สร้างภาพลักษณ์ขององค์กรให้น่าเชื่อถือและโปร่งใส โดยการพัฒนาช่องทางเข้าถึงข้อมูล และเข้าถึงความเป็นธรรมที่ง่าย สะดวก ในทุกที่ ทุกเวลา ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ด้วยเทคโนโลยีที่ทันสมัย สร้างกระบวนการเชิงรุกในการส่งเสริมให้ประชาชนรู้เท่าทันความเป็นไปของสังคมในมิติด้านกฎหมาย ป้องกันสิทธิประโยชน์ของตนเองและผู้อื่น ลดปริมาณคดีเข้าสู่กระบวนการบังคับคดี

4. Good Collaboration ประสานความร่วมมือและส่งเสริมการมีส่วนร่วม เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน ลดช่องว่างและความเหลื่อมล้ำอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนได้อย่างสะดวก ทั่วถึง รวดเร็ว โดยการส่งเสริมการทำงานร่วมกับภาคีเครือข่าย ภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชนให้เกิดความเข้าใจร่วมกันผ่านกลไกวิทยากรตัวคูณ นักประชาสัมพันธ์เชิงรุก สร้างการรับรู้และความร่วมมือในทุกระดับและทุกพื้นที่ ตลอดจนเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างหน่วยงานอย่างมีระบบทั้งในด้านข้อมูลและองค์ความรู้มุ่งสู่การบรรลุเป้าหมายความเป็นธรรมร่วมกัน

5. Good Service ยกระดับคุณภาพการให้บริการประชาชน เพื่อให้สามารถตอบสนองต่อความคาดหวังและความพึงพอใจของประชาชน ผู้รับบริการได้อย่างทันที ทุกที่ ทุกเวลา และอำนวยความสะดวกอย่างถ้วนหน้าส่งผลต่อภาพลักษณ์ที่ดีและความเชื่อมั่นต่อองค์กร โดยการพัฒนาต่อยอดและยกระดับการให้บริการประชาชนอย่างต่อเนื่องผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ (e-Service) และศูนย์บริการร่วม (One Stop Service) มุ่งเน้นคุณภาพการให้บริการตามมาตรฐานศูนย์ราชการสะดวก (GECC) โดยมีประชาชนเป็นศูนย์กลาง รวมถึงพัฒนาหน่วยงานในสังกัดกรมบังคับคดีให้มีความพร้อมในด้านการบังคับคดีในการช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชน

6. Growth Mindset พัฒนาการอบความคิด เพิ่มศักยภาพบุคลากร เพื่อมุ่งผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินงานและการให้บริการประชาชนอย่างเต็มกำลังความสามารถ โดยการสนับสนุนการศึกษาเรียนรู้ของบุคลากร เพื่อพัฒนาศักยภาพบุคลากรให้มีทักษะ ความเชี่ยวชาญเฉพาะทางวิชาชีพ สหวิชาชีพ อย่างมีอาชีพเท่าทันการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์โลก สังคม เทคโนโลยี วิทยาการสมัยใหม่ ควบคู่กับการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม รวมทั้งพัฒนาสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการสร้างบรรยากาศในการทำงานที่มีความสุข โดยเน้นการสร้างภาวะผู้นำและเป็นแบบอย่างที่ดีให้ผู้ปฏิบัติงาน เสริมสร้างความสมดุลในชีวิตตามแนวคิดองค์กรสุขภาวะ (Happy Workplace) ตลอดจนสนับสนุนการให้สิทธิประโยชน์เกื้อกูลที่เหมาะสม มั่นคงเพื่อสร้างความผาสุกให้แก่บุคลากร

7. Great Digital Organization พัฒนาสู่ความเป็นองค์กรดิจิทัล เพื่อมุ่งสู่การเป็นองค์กรดิจิทัลและองค์กรที่มีขีดสมรรถนะสูง โดยการพัฒนาระบบฐานข้อมูล ปรับเปลี่ยนระบบการทำงานโดยนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีดิจิทัลมาสนับสนุนการทำงาน สร้างสรรค์ พัฒนาระบบการทำงานเดิม และสร้างระบบการทำงานใหม่ที่ทันสมัย มีประสิทธิภาพและเป็นประโยชน์ในการปฏิบัติงาน สามารถให้บริการประชาชนในจุดเดียวผ่านระบบเชื่อมโยงข้อมูลอัตโนมัติ รวมถึงการสร้างแพลตฟอร์มการให้บริการประชาชนเข้าถึงข้อมูลได้ง่าย สะดวก รวดเร็ว อย่างมีประสิทธิภาพ